

>> คู่มือการปฏิบัติงาน การกำหนดราคากลาง

ส่วนแผนและยุทธศาสตร์
สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
กุมภาพันธ์ 2567

คู่มือการปฏิบัติงาน เรื่อง การกำหนดราคากลาง

จัดทำโดย

งานวางแผนพัฒนาด้านกายภาพ

ส่วนแผนและยุทธศาสตร์

คู่มือการปฏิบัติงาน เรื่อง การกำหนดราคากลาง

ความเป็นมา

การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างเป็นขั้นตอนการดำเนินการหลังจากที่แบบก่อสร้างและงบประมาณพร้อมสำหรับการจัดจ้างก่อสร้าง โดยกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางให้มีหน้าที่รับผิดชอบคำนวณราคากลางงานก่อสร้างครั้งนั้นให้ถูกต้องภายใต้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง เพื่อใช้เป็นฐานสำหรับเปรียบเทียบราคาที่ยื่นข้อเสนอได้ยื่นข้อเสนอไว้ในกระบวนการจัดหาผู้รับจ้างก่อสร้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยต้องนำไปกำหนดในรายงานขอซื้อขอจ้าง ประกาศ เอกสารประกวดราคาในงานจ้างก่อสร้าง รวมทั้งต้องนำไปประกาศเปิดเผยตามข้อกำหนดตาม มาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งบัญญัติให้หน่วยงานของรัฐประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลางและการคำนวณราคากลางในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 มาตรา 103/7 วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติให้ “หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้” ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดจ้างก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย นอกจากนี้ ราคากลางและรายละเอียดการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างยังใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและติดตามผลการดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างของหน่วยงานและคณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้ที่มีหน้าที่จัดทำราคากลางสามารถจัดทำราคากลางได้อย่างถูกต้องตามระเบียบราชการกำหนดและสอดคล้องกับวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ขอบเขต

ขอบเขตของคู่มือฉบับนี้ เป็นการรวบรวมเอกสารเพื่อใช้ในการจัดทำเอกสารราคากลาง ณ ปัจจุบัน หากระเบียบราชการมีการเปลี่ยนแปลง ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำราคากลางต้องปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบราชการปัจจุบันกำหนด

นิยามศัพท์เฉพาะ

ราคากลาง หมายความว่า ราคาที่ใช้เป็นฐานสำหรับเปรียบเทียบราคาที่ยื่นข้อเสนอได้ยื่นไว้ ซึ่งสามารถจัดซื้อจัดจ้างได้จริง โดยมีลำดับการพิจารณา ดังนี้

1. ราคาที่ได้จากการคำนวณ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการราคากลางกำหนด
2. ราคาที่ได้มาจากฐานข้อมูลราคาอ้างอิงที่กรมบัญชีกลางจัดทำ
3. ราคามาตรฐานที่สำนักงบประมาณหรือหน่วยงานกลางอื่นกำหนด
4. ราคาที่ได้จากการสืบราคาจากท้องตลาด
5. ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งหลังสุดภายในระยะเวลา 2 ปีงบประมาณ
6. ราคาอื่นตามหลักเกณฑ์วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐอื่นๆ

กรณีที่มีราคาตาม ข้อ 1. ให้ใช้ราคาตาม ข้อ 1. ก่อน ถ้าไม่มีราคาตาม ข้อ 1. แต่มีราคาตาม ข้อ 2. หรือ ข้อ 3. ให้ใช้ราคาตาม ข้อ 2. หรือ ข้อ 3. ก่อน โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ

กรณีที่ไม่มีราคาตาม ข้อ 1. ข้อ 2. และ ข้อ 3. ให้ใช้ราคาตาม ข้อ 4. ข้อ 5. หรือ ข้อ 6. ตามลำดับ ก่อน โดยการใช้ราคาตาม ข้อ 4. ข้อ 5. หรือ ข้อ 6. นั้น ให้คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

อธิการบดี	เป็นผู้ให้ความเห็นชอบ
หัวหน้าเจ้าหน้าที่	เป็นผู้ตรวจสอบเสนอความเห็น
คณะกรรมการกำหนดราคากลาง	เป็นผู้คำนวณราคากลางงานก่อสร้างครั้งนั้นให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ① รับแบบก่อสร้างที่ถูกต้องมีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์
- ② ดำเนินการถอดปริมาณและจัดทำราคาค่าก่อสร้าง (คณะกรรมการกำหนดราคากลางแต่งตั้งโดยอธิการบดีหรือผู้รับมอบอำนาจ)

2.1 ตรวจสอบประเภทงานก่อสร้าง เพื่อใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่สอดคล้องกับงานก่อสร้างแต่ละประเภท

2.2 ตรวจสอบที่ตั้งโครงการและการคมนาคม เพื่อใช้ค่าวัสดุและค่าแรงที่สอดคล้องกับพื้นที่

2.3 ตรวจสอบและแยกหมวดหมู่งาน (งานก่อสร้างอาคาร)

2.3.1 หมวดงานที่ใช้ FACTOR F

2.3.2 หมวดงานที่ใช้ VAT

2.3.3 หมวดค่าใช้จ่ายพิเศษ (ไม่ใช่ FACTOR F และ VAT)

2.4 ตรวจสอบและแยกกลุ่มงาน (งานก่อสร้างอาคาร)

2.4.1 กลุ่มงานที่ 1

2.4.1.1 งานโครงสร้างและงานขุดถมดิน

2.4.1.2 งานสถาปัตยกรรม

2.4.1.3 งานระบบไฟฟ้าและสื่อสาร (ในอาคาร)

2.4.1.4 งานระบบสุขาภิบาลและระดับเพลิง (ในอาคาร)

2.4.2 กลุ่มงานที่ 2

2.4.2.1 งานระบบปรับอากาศและระบายอากาศ

2.4.2.2 งานระบบลิฟต์และบันไดเลื่อน

2.4.2.3 งานระบบพิเศษอื่นๆ

2.4.3 กลุ่มงานที่ 3

2.4.3.1 งานครุภัณฑ์สิ่งทำและงานตกแต่งภายในอาคาร

2.4.4 กลุ่มงานที่ 4

2.4.4.1 งานภูมิทัศน์

2.4.5 กลุ่มงานที่ 5

2.4.5.1 งานครุภัณฑ์สั่งซื้อหรือครุภัณฑ์ลอยตัว

2.5 ดำเนินการคำนวณปริมาณ ราคาค่าวัสดุ และค่าแรง ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง งานก่อสร้างของกรมบัญชีกลาง โดยเป็นไปตามแนวทาง วิธีปฏิบัติ และรายละเอียดประกอบการถอดแบบ คำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

2.6 รวมมูลค่างานตามหมวดหมู่งาน กรอกลงในแบบฟอร์มตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

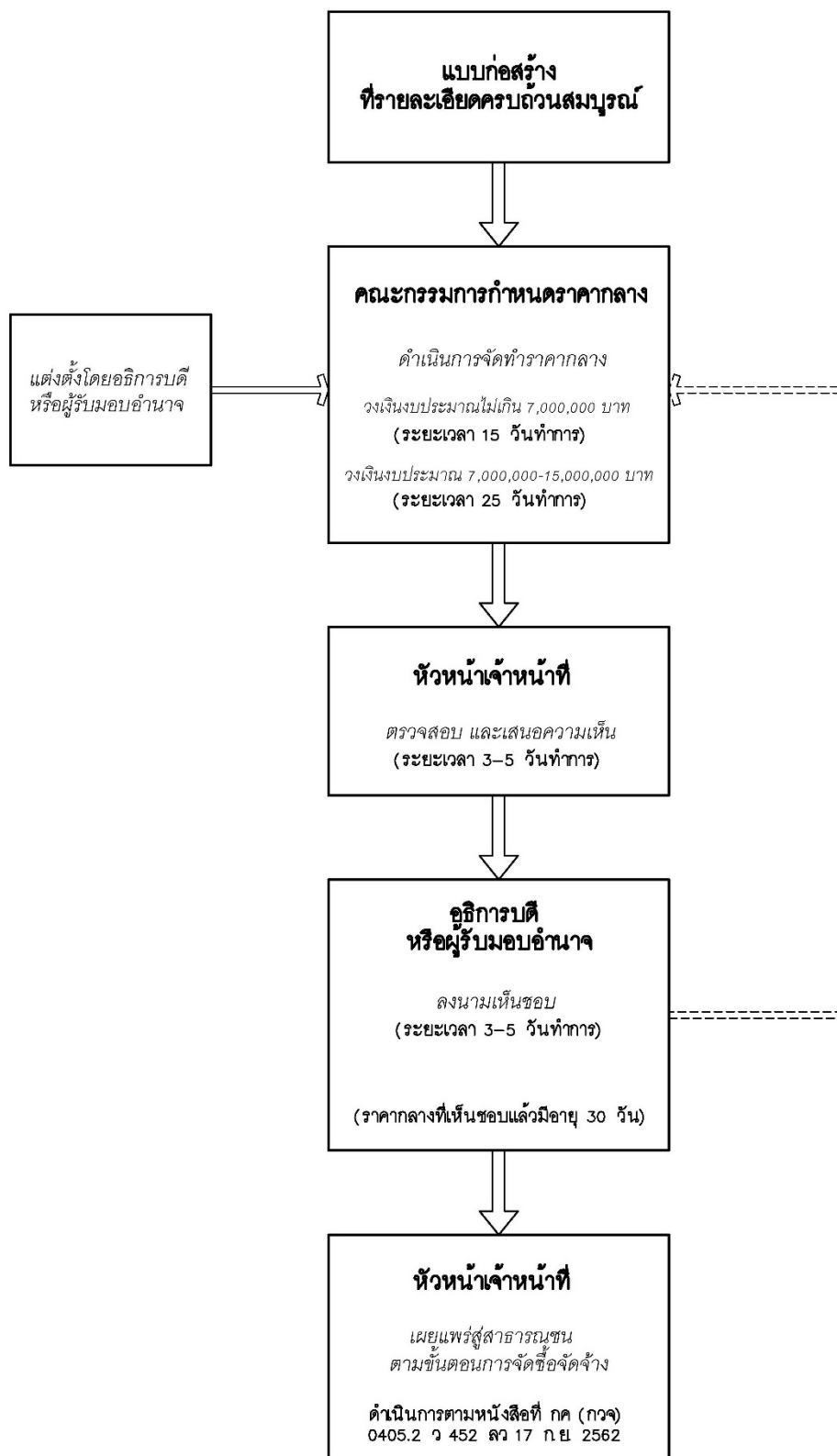
2.7 ตรวจสอบและทบทวน

③ สรุปราคาและนำเสนอต่ออธิการบดีหรือผู้รับมอบอำนาจ โดยผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ และเสนอความเห็น

④ อธิการบดีหรือผู้รับมอบอำนาจลงนามเห็นชอบ (ราคากลางที่ได้รับอนุมัติเห็นชอบแล้วมีอายุ 30 วัน หากล่วงเลยโดยไม่ได้เผยแพร่ประกาศ อธิการบดีหรือผู้รับมอบอำนาจอาจมอบหมายให้คณะกรรมการ กำหนดราคากลางทบทวนราคากลางให้เป็นปัจจุบัน)

⑤ ดำเนินการเผยแพร่ประกาศจัดหาผู้รับจ้าง

ผังปฏิบัติงาน (Work Flow)

ระยะเวลาแต่ละขั้นตอน

ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอน	ดำเนินการ โดย	ระยะเวลา (วัน)	หมายเหตุ
①	รับแบบก่อสร้างที่ถูกต้องมี รายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์			
②	ดำเนินการถอดปริมาณและจัดทำ ราคาค่าก่อสร้าง	คณะกรรมการกำหนด ราคากลาง		
(2.1)	จัดทำราคากลางโครงการที่มี วงเงินไม่เกิน 7,000,000 บาท	คณะกรรมการกำหนด ราคากลาง	15 วันทำการ	แล้วแต่ความ ซับซ้อนของ โครงการ
(2.2)	จัดทำราคากลางโครงการที่มี วงเงิน 7,000,000-15,000,000 บาท	คณะกรรมการกำหนด ราคากลาง	25 วันทำการ	แล้วแต่ความ ซับซ้อนของ โครงการ
③	ตรวจสอบและเสนอความเห็น	หัวหน้าเจ้าหน้าที่	3-5 วันทำการ	
④	ลงนามเห็นชอบราคากลาง	อธิการบดี หรือผู้รับมอบอำนาจ	3-5 วันทำการ	
⑤	เผยแพร่ประกาศจัดหาผู้รับจ้าง	หัวหน้าเจ้าหน้าที่		

แบบฟอร์มตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

1. กรณีกงานก่อสร้างอาคาร หมายถึง แบบฟอร์ม ปร. 4, ปร.4 (พ), ปร.5 (ก), ปร. 5 (ข) และ ปร.6
2. กรณีกงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม หมายถึง แบบฟอร์มสรุปราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม
3. กรณีกงานก่อสร้างชลประทาน หมายถึง แบบฟอร์มสรุปราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน

เอกสารอ้างอิง

1. ประกาศคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง 6 กรกฎาคม 2565
2. แนวทาง วิธีปฏิบัติ และรายละเอียดประกอบการถอดแบบ คำนวณราคากลางงานก่อสร้าง 19 ตุลาคม 2560
3. หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร 19 ตุลาคม 2560
4. หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม 19 ตุลาคม 2560
5. หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานชลประทาน 19 ตุลาคม 2560
6. การประกาศอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับใช้เป็นเกณฑ์ในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และ ปรับปรุงตาราง Factor F ใหม่ สิงหาคม 2566
7. บัญชีราคามาตรฐานสิ่งก่อสร้าง กองมาตรฐานงบประมาณ 1 สำนักงบประมาณ ธันวาคม 2565
8. บัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ กองมาตรฐานงบประมาณ 1 สำนักงบประมาณ ธันวาคม 2565
9. อัตราราคางานต่อหน่วย กองมาตรฐานงบประมาณ 1 สำนักงบประมาณ ธันวาคม 2565
10. เกณฑ์ราคากลางและคุณลักษณะพื้นฐานการจัดหาอุปกรณ์และระบบคอมพิวเตอร์ ฉบับเดือนมีนาคม 2566
11. เกณฑ์ราคากลางและคุณลักษณะพื้นฐานของระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ฉบับเดือนมิถุนายน 2564
12. หนังสือที่ กค(กวจ) 0405.2 ว 452 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการพิจารณางานก่อสร้าง กรณียื่นใบแจ้งปริมาณงานและราคา และใบบัญชีรายการก่อสร้าง ลว 17 กันยายน 2562

13. กรมบัญชีกลางมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ)0405.2/ ว78 ลว 31 มกราคม 2565
อนุมัติยกเว้นและกำหนดแนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการ
จัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563
14. กรมบัญชีกลางมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค 0433.2 ว 206 ลว 1 พฤษภาคม 2562 เรื่อง
คู่มือแนวทางการประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลางและการคำนวณราคากลาง
เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานรัฐ
15. แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ตามหนังสือ
กระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0406.2 ว 66 ลว 25 กันยายน 2550
16. บัญชีค่าแรงงานฉบับปรับปรุงใหม่ ตาม ว 135 ลว 3 มีนาคม 2566

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
ลว 24 กุมภาพันธ์ 2560
2. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.
2560 ลว 23 สิงหาคม 2560
3. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดต่อการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542
4. ประกาศคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ เรื่อง หลักเกณฑ์และ
วิธีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ฉบับที่ 1-5
5. หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช 0035/ว0006 ลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2557 เรื่องซักซ้อม
ความเข้าใจแนวทางการเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
ราคากลาง และการคำนวณราคากลาง
6. หนังสือแจ้งเวียนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง